

Percepziun e comunicaziun

A. Percepziun e reflexiun

- Las scolaras ed ils scolars san concepir cleras ideas figurativas, svilupper vinavant ellas e discutir dad ellas.

Concepir e svilupper vinavant ideas

AF.1.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** c
- san concepir, cumbinar e svilupper vinavant a moda associativa ed intenziunada cleras ideas figurativas sin basa da sentiments, fantasias e savoir (p.ex. differentas atmosferas, construcziuns, cumposiziuns, storyboard).
 - san analisar lur cleras ideas figurativas e discutir sur dad ellas.

- Las scolaras ed ils scolars san percepir ed observar maletgs e reflectar davart tals.

Percepir sur plirs organs sensitivs

AF.1.A.2 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 1c
- san analisar la subjectivitat e la multifariadad da percepziuns visualas, tactilas, auditivas e chinesteticas e reflectar davart ellas a moda cumparativa.

Observar attentivamain

AF.1.A.2 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 2d
- san descriver lur observaziuns da fenomens da spazi, da color e da moviment (p.ex. vischinanza-distanza, glich-sumbriava, maschaidas da color opticas, sequenza da maletgs).
- 3** 2e
- san observar creaturas, situaziuns, objects e maletgs da differentas perspectivas ed en divers contexts.
 - san cumparegljar lur savida preliminarina cun l'observaziun e scolar lur egliaida.
 - san descriver e cumparegljar lur sentiments e lur enconuschientschas.
- 3** 2f
- san descriver lur observaziuns tar fenomens da spazi, da color e da moviment (p.ex. iluziun optica, anamorfoza, punct da projecziun, maletgs posteriurs da color, tambur magic [zootrop], animaziun).

- Las scolaras ed ils scolars san sa far e motivar ideas esteticas.

Far e motivar in idea estetica

AF.1.A.3 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** c
- san motivar cun criteris in parairi estetic persunal, svilupper in atgna opiniun e cumparegljar quella cun auters puncts da vista.
- 3** d
- san analisar, ordinar e giuditgar tratgs caracteristics e segns da qualitat specifics da maletgs (p.ex. effect dal maletg, realisaziun tematica e formal).

B. Preschentaziun e documentaziun

- Las scolaras ed ils scolars san documentar e preschentar process figurativs e communitgar sur dad els.

Documentar

AF.1.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 1c
- san documentar fasas da lur process cun illustraziuns e pleds (p.ex. portfolio, schurnal d'emprender).

Preschentar e communitgar

AF.1.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 2c
- san declerar lur process e preschentar lur products (p.ex. installar, metter en scena, elavurar en moda digitala).
 - san commentar e discutir cun expressiuns tecnicas lur process e products.
 - san declerar l'impurtanza subjectiva da lur maletgs e la metter en discussiun.

projects d'instrucziun

Contexts ed orientaziun

A. Cultura ed istorgia

- Las scolaras ed ils scolars san leger, ordinar e cumparegljar ovras d'art da differentas culturas ed epocas sco era maletgs dal mintgadi.

Leger ovras d'art e maletgs

AF.3.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 1c
- san descriver ed analisar lingua figurativa e meds stilistics en ovras d'art da differentas culturas ed epocas sco era en maletgs dal mintgadi.

Enconuscher ovras d'art

AF.3.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 2c
- enconuschan diversas ovras d'art da differentas culturas ed epocas e san valitar lur impurtanza culturala (p.ex. ovras d'art dad Alberto e Giovanni Giacometti, Ernst Ludwig Kirchner, Matias Spescha sco era ovras en expositiuns actualas da museums e d'instituziuns d'art).
 - san descriver e discutir experientschas fatgas cun l'art (p.ex. en scuntradas cun artistas ed artists e cun ovras d'art originalas).

Cumparegljar agens maletgs cun ovras d'art

AF.3.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 3c
- san cumparegljar imagen, ficziun ed abstracziun en ovras d'art cun agens maletgs e mussar differenzas sco era tratgs culminavels.

B. Senn per l'art e per maletgs

- Las scolaras ed ils scolars san identifitgar effect e funcziun d'ovras d'art e da maletgs.

Effect dal maletg

AF.3.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 1c
- san analisar ovras d'art e maletgs areguard intenziun da preschentaziun ed effect dal maletg (p.ex. epocas da stil, tendenzas, ideals da bellezza).
 - enconuschan pussaivladads da manipular maletgs en munds da maletg analogs e digitalas.

Funcziun da maletgs

AF.3.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 2c
- realiseschan che ovras d'art e maletgs pon irritar, manipular, decorar, illustrar, sclerir e trategnair (p.ex. propaganda, grafica, maletg ornamental, schema).

Process e products

A. Process figurativ

- Las scolaras ed ils scolars san svilupper - sulets u en gruppas - ideas independentas da maletgs da differentas situaziuns e temas.

Svilupper in idea per in maletg

AF.2.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** c
- san svilupper atgnas ideas per maletgs e dumondas che derivan da lur sectur d'interess ed ambient social (p.ex. reclama, preschentaziun da sasezza, bellezza, lifestyle, munds virtuals, streetart).

- Las scolaras ed ils scolars san realisar - sulets u en gruppas - process figurativs ed amplifitgar lur lingua figurativa.

Rimnar ed ordinar, experimentar

AF.2.A.2 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 1d
- san reagir en il gieu ed experiment a chaussas imprevisas, scolar lur atenziun per detagls ed amplifitgar lur lingua figurativa.
- 3** 1e
- san rimnar ed ordinar a maun da criteris materialias, chaussas e maletgs da contexts persunals ed esters sco era experimentar cun quels.
 - san trair a niz collecziuns ed experiments sco funtauna d'inspiraziun per lur ulteriur process figurativ.
- 3** 1f
- san acceptar en il gieu ed experiment il nunconuschent, scuvrir particularitads e connex e differenziar lur lingua figurativa.

Concentrar e svilupper vinavant

AF.2.A.2 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 2c
- san giuditgar l'idea e l'effect da lur maletgs tenor agens criteris u tenor criteris prescrits ed obtegnaier da quai impuls per densifitgar u per svilupper vinavant tals.

C. Proceduras d'art figurativ e metodos orientadas a l'art

- Las scolaras ed ils scolars san perscrutar l'effect da proceduras figurativas e duvrar per lur idea per in maletg.

Dissegnar, malegiar

AF.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 1d
- san schraffar e malegiar intenziunadain a moda cuvrinta.
- 3** 1e
- san schraffar a moda regulara ed irregulata sco era malegiar a moda transparenta e pastusa.
- 3** 1f
- san schraffar a moda parallela, en crusch ed a travers e variar lur ductus da dissegnar e da malegiar (p.ex. utilisaziun dal penel, smatg, gestl).

Stampar

AF.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 2d
- san experimentar cun monotopia, squitsch rullant e squitsch a duas colurs ed applitgar quai.
- 3** 2e
- enconuschan differentas metodos da stampar e lur atgnadads (p.ex. spievla, platta persa, stampa en seria, reproducziun) e san applitgar quellas cun intenziun.
- 3** 2f
- san experimentar cun stampa en relief, serigrafia e stampa cun lineoleum ed applitgar quai intenziunadain.

Collaschar, montar

AF.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 3d
- san experimentar cun collascha e montascha digitala ed applitgar talas (p.ex. relaziun dal maletg en il maletg, pers da maletgs).
- 3** 3e
- san applitgar intenziunadain collaschas e montaschas sco moda d'agir e da pensar (p.ex. cumbinaziuns da maletg irreals u surreals).

Modellar, stgaffir, construir

AF.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 4d
- san modellar cun dissegnar e furmar suenter las parts (p.ex. figura ed object) e stgaffir e construir cun storscher, tatgar e nuar.
- 3** 4e
- enconuschan tecnicas aditivas, reductivas e constructivas e san applitgar quellas cun cleras intenziuns (p.ex. maletg dal corp, maletg tridimensiunal).
- 3** 4f
- enconuschan furmas positivas e negativas, plastica chavorgia e cumpletta, sculputura, furma da cular, model tridimensiunal ed objects chinetics e san metter quels en scena en il spazi.

Giugar, agir, inscenaar

AF.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 5c
- san crear relaziuns tranter il spazi ed il corp cun performance ed action (p.ex. relaziuns nususitadas, autoinscenzaziun, installaziun interna).

Fotografar, filmar

AF.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 6c
- san experimentar cun cuntrasts da color, vischinanza e distanza cun fotografar ed applitgar quai (p.ex. fotoroman, film da dissegn animads).
- 3** 6d
- enconuschan meds figurativs tecnicos da la fotografia e dal film (p.ex. perspectiva, profunditad dal champ, format dal maletg) e san empruvare ed applitgar quels.
 - san elavurar digitalmain maletgs e films (p.ex. correcturas, tagl, montascha).
- 3** 6e
- san far en la grupp ina reportscha, documentaziun u in storyboard.

- Las scolaras ed ils scolars san applitgar metodos orientadas a l'art.

Metodos orientadas a l'art

AF.2.C.2 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** d
- san preschentar a moda figurativa experientschas da l'udir, dal savurar, dal gustar, dal sa mover u dal palpar (p.ex. dissegnar ritmus).
- 3** e
- san experimentar cun pussaivladads da preschentar chaussas cun abstrahar, reducir, cumbinar, variar e deconstruir, tscherneer ed applitgar talas intenziunadain.
- 3** f
- san preschentar a moda figurativa experientschas da l'udir, dal savurar, dal gustar, dal sa mover u dal palpar (p.ex. inscenaar musica sco videoclip).

D. Materialias ed iseglia

- Las scolaras ed ils scolars san experimentar cun caracteristics ed effects da materialias e d'iseglia ed applitgar quellas en il process figurativ.

Materialias graficas da malegiar e purtaders da maletgs

AF.2.D.1 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 1d
- san experimentar cun tusch, grafitt, pigments da color e substanzas liantas ed applitgar tals.
 - san pruvare or e tscherneer purtaders da maletgs (p.ex. carta postal, post-it, material recicla, areal da scola).
- 3** 1e
- san experimentar cun colurs d'acril ed applitgar quellas.
 - san experimentar cun paipiri d'emballar, material d'emballadi e stampats sco purtaders da maletgs e duvrar quai.
 - san far experiments da dissegnar e da malegiar cun materialias (p.ex. sanguin, color or d'in vaporisader, color d'iel, color d'aquarel).
 - san duvrar cun cleras finamiras e variar purtaders da maletgs.

Materialias plasticas, constructivas

AF.2.D.1 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 2d
- san experimentar cun savun dir, gip, chartun fortifigà, folia da metal e da plastic sco material tridimensiunal ed applitgar quels materials.
- 3** 2e
- san experimentar cun l'effect da materialias plasticas e duvrar ellas per ina preschentaziun tridimensiunala differenziada.
- 3** 2f
- san far experiments plasticas cun materialias (p.ex. betun porus, tschaira, platta d'offset) e duvrar ellas per ina preschentaziun tridimensiunala.

Iseglia

AF.2.D.1 Las scolaras ed ils scolars ...

- 3** 3c
- enconuschan las pussaivladads d'applicaziun e l'effect d'iseglia e san duvrar quella a moda correcta (p.ex. iseglia da modellar, da tagliar).